

BOŽA PLENIČAR: SLOVENSKA BIBLIOTEKARSKA BIBLIOGRAFIJA

Borut, OSOJNIK: Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

1. Serijske publikacije in monografije do 1984
2. Izbor člankov in prispevkov v serijskih publikacijah in zbornikih do 1944.

Ljubljana, Narodna in univerzitetna knjižnica 1989. 93, XIII str.

"Slovenska bibliotekarska bibliografija 1945 - 1980" izpod peresa naše priznane bibliografke Bože Pleničar je dobila svoje logično nadaljevanje. Kolikor smo pričali razvoju in napredku bibliotekarske stroke, toliko je močnejša potreba po takem bibliografskem pregledu. Bibliografija je nastala kot raziskovalna naloga, ki je terjala, kakor Pleničarjeva uvodoma tudi sama omenja, ogromno delo, posebej pri zbiranju gradiva, pa tudi pri izboru, saj so upoštevana tudi dela iz "mejnih področij" - informatike, računalništva, knjigotrštva itd. To seveda bibliografiji šele podela pravo vrednost. Danes, v času informacijskih sistemov in moči medijev, se tudi sama bibliotekarska stroka razvija ravno s prepletanjem in upoštevanjem dosežkov drugih znanosti. Prav tako pa mora biti tudi bibliografija, če naj bo resnični pripomoček za raziskovalca bibliotekarske stroke.

Bibliografija ima dva dela:

- I. Serijske publikacije in monografije do leta 1984 (675 enot)
- II. Izbor člankov in prispevkov v serijskih publikacijah in zbornikih do 1944 (958 enot)

Prvi del bibliografije ima tri poglavja:

- a. serijske publikacije
- b. monografske publikacije
- c. kazala

Serijske publikacije so urejene po abecedi naslovov, sledijo jim publikacije z interno problematiko posameznih knjižnic, ki so popisane pri abecedno urejenih

nazivih knjižnic. Monografije so urejene po sistemu univerzalne decimalne klasifikacije, v vsaki skupini pa po abecedi avtorjev. Publikacije o slovenskih javnih knjižnicah so popisane v okviru skupine (specialne, šolske itd.) po abecedi krajev. Vsaka podskupina teh knjižnic vsebuje kot podskupino tiskane kataloge teh knjižnic. Bibliografski opis ustreza mednarodnemu standardu (ISBD).

Drugi del vsebuje izbor člankov do vključno leta 1944. Kot prvi del, je tudi drugi urejen po sistemu UDK, v okviru skupin pa po abecedi avtorjev oziroma abecedi krajev pri skupinah knjižnic. Bibliografski opis se ravna po slovenski bibliografiji.

Vsak del posebej je opremljen z imenskim kazalom ter kazalom po UDK vrstlicih, obema pa je skupno še predmetno kazalo ter geslovnik, ki ga prinaša ta bibliografija pravzaprav kot novost. Bibliografsko gradivo je namreč dostopno tudi kot podatkovna zbirka na mikro računalniku. Za morebitne uporabnike zbirke se v bibliografiji nahaja seznam gesel, ki ga je sestavila S.K. Bibliografija s tem nekako presega običajno knjižno raven. Čeravno ne brez otroških bolezni, se tako vsaj spogleduje z sodobnejšimi načini komuniciranja.

Glede na "interdisciplinarnost" bibliotekarstva kot stroke, še posebej v novejšem času, že pri bežnem pregledu naletimo na splošen problem vseh bibliografij, to je na razvrstitev posameznih enot v skupine po strokah. V gradivu je namreč precej enot, ki bi lahko bile uvrščene v dve ali celo več skupin, oziroma popisane večkrat. Interdisciplinarnost se kaže kot "objektiviteta" tako bibliotekarske stroke kot bibliografije same, zato bi bilo morda smiselno nakazati to dvojnost pri posameznih prispevkih oziroma strokovnih skupinah z dodatnimi opozorili. V tem kontekstu so, na kar nas avtorica tudi sama opozarja, posvetovanja bibliotekarskih društev popisana skupaj, ne glede na tematiko, medtem ko so posvetovanja in seminarji z drugih področij popisani tematsko. Kot specifičen problem se je, še posebej pri računalniškem seznamu gesel, zastavil problem "tipologije" knjižnic, se pravi terminov kot so ljudska, javna, splošnoizobraževalna ... knjižnica. Tu naletimo na problem takoimenovanega širšega družbenega in historičnega konteksta. Knjižnice namreč spreminjajo nazive kot po tekočem traku, njihove funkcije pa se pravzaprav v večini primerov ne menjajo skupaj z nazivi. S tem pa postajajo ti termini večpomenski in mnogo preveč formalni. Avtorica v uvodu sama omenja, da je skušala zajeti vsaj deloma, kolikor je pač v njeni moči, historični kontekst, namreč tako, da je npr. v poglavju o NUK vključila tudi dela, ki govore o njeni predhodnici Univerzitetni knjižnici ipd.

Bibliografija sicer ni luksuzno opremljena, vezana v usnje, obrobljena z zlatom, je pa funkcionalna, racionalna in dovolj pregledna. Namenjena je uporabi ter s tem napredku in prikazu stroke. Bibliografija kot celota nam daje na vpogled tudi področja, s katerimi smo se posebej ukvarjali, se povezovali in sodelovali s svetom, pa tudi področja, ki smo jih zapostavljali ali pa se z njimi sploh nismo ukvarjali.

Povedano in prebrano nam torej pokaže , da je pričujoča bibliografija temeljno delo, nujno potrebno za razvoj bibliotekarske stroke. Priprava takega dela terja od sestavljalca veliko naporov, iznajdljivosti in doslednosti. Sestavljalec pričujoče bibliografije pa je Boža Pleničar, ki ni "kdorsibodi" slovenske bibliografske dejavnosti. Zato je bibliografija taka, kot je. Pregledna, dosledna in uporabna. In nikakor ni namenjena le ležanju na knjižnih policah, vzeti jo je treba v roke. Eventualni "manjki" so kvečjemu rezultat objektivnih okoliščin, oziroma "substance" bibliografske dejavnosti, nikakor ne sestavljalke, kateri smo lahko za omenjeno delo iz srca hvaležni in ji želimo (pa tudi nam samim) še mnogo bibliografij.